

فی ۱ جمادی الاخری سنه ۱۲۹۳

فی ۱۱ اینی روسیه سنه ۱۸۷۶

الکسیچی

پوشت خری باسدران ایله در

جمعه کوئی

غزته لك قیتمی

۱ سنه لیق - ۳ نایات

۶ آیلقی ۱ نایات ۵۰ قیقه

۲ هفته لیق غزته

اعلام نامه و مکتوب کوندون غزته فی چاپ ایلمک آدینه کوندرسون * بو غازی چاپ ایلمه رباراد کوبه غمنازه سنک معلمی حسن ملک زاده زردانی

دَاحِلِیَّیْ

باران که در لطافت طبعش خلاف نیست * در باغ لاله رویدو در شوره بوم خس * سعدی *

اکین یندن دانشانده عرض ایلمک که هر قسم عقیبات بر غیر خورکی وار مثلاً بو غدایه لازم اولان خورک اواماسا بقدر زحمت چکوب بوغدا اکلسه عمله کلمز اونک عوضه علاق اونتری بشرکه اونلرک خورکی وار ها بیله هر بر ملک عادت و رفتاری علم ایله دوز کلمسه اولمست علم تحصیل ایده بلمز * چونکه بر نچه دفعه بزیم مسلمانلر ایچون علم تحصیل ایتک واجب اولدوقدن دانشمشوق اونکا بتا ایتدی بزیم عادتلر اونکا مانع اولمقدن دانشاق * اکبر بر علم حاجی اوز کیفی استه دیک کی بزیم ایچمزده رفتار ایده عوام الناس اونی دنج قومز مثلاً چکمه کیمکده بر کناه یوخدر و هر کس فکر ایلهسه کویز که چکمه ییمک ایله انسان مسلمانلوقدن

چقماز اما بر شخص بزیم نامر بوط باشاق ریته چکمه کینده شعرال اونی هجو ایدر ملالر اونکا منبردن لغت اوغور عوام الناس اونکا سلام و بربرود خلاصه هامو مز برلشوب اونی کافر حساب ایدوب اوقدر انجدر وک که بیچاره ناعلاج قالوب اوز ملت فی اتوب کیدوب خارجهلر ایله انیس دوتور که اونک اولادی اونلرک ایچنده بو یکوب اونلرک طریقه سنه داخل اولور * البته بیلده قدر سعی ایدک که بوغدا بتسون اولماز علاق اونلری آرتاق و بر قرینه دن صکره اونلری بچوب عوضه غیر حاصل ا که چکمل * ای ملت تمصبی چکن قرداشلر عالم محشرده و امتادین اتق بزیم پیغمبر اولاجق اما ایتدی بز ایله بی حیت اولمشوق که خارجهلر واملتی دیوب اوز ایشلینی محکم ایدن و قتهده واقفسا دیوب نه که ملتی ایشلریمزه رونق و بربرودک حتی زحمت چکوب علم تحصیل ایدنلریمز انجدر و قومق ایله ملتیزی کور یدروک پس وقت کیچیمشس علم

کتابلری کتوردوب مکتب خانه لربنا ایدوب اوز دیلمزده تحصیل طومه مشغول توانی که مسلمانلوقده قایم اولاسکنز میخ برک و رلدو قجن اونی چقاروق چتین اولور * ای علم تحصیل ایدن جوانلر یمنز! دوغرودر بزیم وطن قرداشلر یمنز ایله انیس دوتوق چتین در مسز دانشد قوزی اونلر باشا دیشمیوب افکالگری شریته ناموافق حساب ایدوب سزده کافر دیوب انجده چکملر دوغرودر غیر ملت ل سمرک کمالگری کوروب سزده ایتقی ربه ویره چکمل اما انصاف دکل که بش کون عرک لذتندن اونری ملتی قرداشلر کزی اتوب اونلری کور و سرکردان قویه سکنز * پس لذت دنیا به طمع ایتدیوب اوز قرداشلر کزی عمل خیره وادار ایدون قوی شعرال سزی هجو ایتسون ملالر لغت اوخسون عوام الناس داشه باسسون سز ملت ایچون زحمت چکور سکنز و بی شک کلچکده ملک کونی آچالنده سزی شهید حساب ایدوب سزده رحمت اوخیاچ *

مکتوبات

شماخیده بر جماعت اوچقولاخی بنا اولوب
روحانی آکروژنوی مجلسنک نظارتنده
شماخی ساکنی حاجی سید عظیم
ملک الشعرا اوز اوغلی میر جعفر نای
همان اوچقوله علم تحصیل ایتمهک ایچوز.
قویقدن خلقک مذمتین کوروب اوز اوغلنه
نظم ایله نصیحت وریدیکون بیانی در :
جعفرای غنچه گلستانم . ای منم بلبل
خوش الحانم . ایکی یوز یتشن امچده بد
مزار . معتدل فصل ایدی زمان بهار .
سنی حق من قییره قلدی عطا . کبه
قلبه یتشدی منا . اون یتشن ایلدور که ای
عطای عظیم . سنکا آداب الیم تعلیم . یون
عقله سر قرار اولدون . دخی مندن که بی
نیاز اولدون . عقل ییفمبرین قلوب رهبر .
اوکرن آداب مذهب جعفر . دیمر من
کیدن طریق ایله کیت . عقل دوت اول
کوزل رفیقه کیت . سنکا بر هان
دکل طریق پدر . کورنه یول کیتدی زاده
آند . دیمر روس یا مسلمان اول . بر نه
اولسون کیت اهل عرفان اول . ای کوزیم
قوی ای عطای خدا . سنکا شروانده
اولدی نشوینما . لله الحمد خطه شروان .
تلقی امهان در آلا . کورچه ویرانه اولدی
زلزله دن . چغیوب معرفت بومرحله دن وایر
کوشده یوز اهل کمال . بر بری اهل علم د
حاحب حال . خاصه کم پادشاه کشور روس .
ایده خی تخت عدل واده جلوس . الیور تربیت
کمال اهلین . کنزور حاله بر محال اهلین .
بر ولایتده آچدی مکتبلر . چاندیلرفیه
اهل مکسبلر . اوخنور اوینده مختلف دیلر .
حل اولور اوینده جمله مشکلر . ای اغول
بودیل بی شکدور . آدم بی سواد

اشکدور . رمزهل یتوی مدلل ایش .
بایندن بان کس افضل ایشس . حق
بویرمشس که اختلاف لسان . نعمتدن
دور ای کروه جهان . کیم که بس
بردی ایدی حاصل . اولدی برنمته اوکس
واصل . جهد ایله نعمت تمامه یتشن .
علم تحصیل قیل مقامه یتشن . ای کوزیم
بر لسانه اول راغب . خاصه کم روسیدور
بزه واجب . اولره احتیا جمز چوخدور .
بلسوک دیل علا جمز بوخدور . چانتیوب
شرعدن بزه بوخبر . که عربدن سوادیل
اولدی هدر . نه عرب درخدا نروم
نه زک . نه جشس درنه روس و آرتو
فریک . خواجه بوخ شواهی تازی خواجه
بردی معاده ای در کسا . افضل ایدره
افاده معانی . صرف ایدر اهل معرفت
آمی . بر حدیث صحیح در بوخبر . سوزوب در
جناب یغمبر . که سلیمان نبی علیه
سلام . بر کر وهرن دیان بلودی تمام .
ای اوغول بیل بوزمرذن مطلب . دکل
اتجق لسان لسان عرب . حق اوزی بر لسانه
دانا در . بر لسان حق یاننده زیبادر .
وار زیم دورت کتا بمز آری . بر بری بر
لسان ایله جاری . بری تورات ایدی کرانمایه
کلدی عبری دینده موسایه . بری
انجیل ایدی برسی زبور . بر بری بر لسانه
مشهور . چون محمد عربدن ایتدی ظهوره
اوز لسانته قلدی حق مامور . ترکیدن
کوندریدی کرتلی . ترکی دیلده اواردی قرانی .
خاصه کم مذهب اما میه . خواجه بغداد
خواجه شامیه . جمله بو اعتقاد کویادر .
که نبی بر لسانه دانادر . خواجه روسی
لسانی خواجه فرنک . بلور آخی امام بافرهنگ
بر لسانی که بس بلور مشن امام
سند بلسون نه عیبی ای کم نام .

جناب آفانک کلاهی چرخ نازیک اهام اولدوقه
فورخزام اوی اوخیزلر باشا دوشمنوار
اونکا بنا لازم بلوب بیان ایدرم که اوچنابک
کاغزلندن معلوم اولور که بو شعر ایله آقا
بزی و بزیم غزیه خی هجو یدوب ای آقا
قربانت شوم بز هاجاق دیمشوک :
دیمر روس یا مسلمان اول . بر نه
اولسون کیت اهل عرفان اول . حاشا
بو سوزی بز دیمشوک اما همیشه بز
دیروک : ای اوغول بودیل بی شکدور
ادم بی واداشکدور یعنی دیروک اشکون
مسلمان اولمقن چه فایده آدم کرک علم
ایله ایدر اهل لسان اولسون که مسلمان
ایله قایل اولسون .

—

فصل ۱۳ . عمل نهارت ایچن نزاع باعث
تضیع مال و آبرود و جمیع عیبال علم سین
اقدن چقار جمیع محسن اموراتک باسی
علمه باغلی در هیچ عمل یوق در که علمه محتاج
اولماسون . علم تجارت بزیم نظر زده چوق
حقیردر دیروک بر کیمک پول اولسا بر وقت
تجارت ایده بلور اما کرک دیکر کرکسک
علم تجارتی اول پول سبیزده تجارت ایدوب
پول قازانور و بر کرکسک علم تجارتی اولمایا
پولنده تجارت ایده بلمز علم تجارتی اولان
تاجرلر تدبیرات تجارت ایله اولک الی ایشدن
چقارولر علم تجارتی اولمین پوایده اولای یعنی
میراث یا تانایق کمی اولان پولردن اونکا
یتشمشس اولای کتله اونی تلف ایدوب یمان
کونه قالور . ایتدی بزیم ایچمزده علم ایله
تجارت ایدن آز اولدوقنه بر طور ایله دولای
زوق اگر تجارت علمی اولانلر بزیم ایچمزده
چوق کلهلر او وقت بزر کرک اوز کله
عمله جات اولاق و اونی باجار مسوق فطه لته
کیدک یا حالت قدرتمزده ملک و غیره دن

بر زاد فراہم کنورمش اولاق اولیہ دولائق
بیله کہ اسلام بولده مسن آدمی خودکا تہ و
باشقارہ دیوبلر و ہم دیبلر کہ او وقت دن
کہ اورپا جماعتی بو مملکتہ ایاق اجدسی یوما
فیوما بساط تجارتی بنیم المزدن چقاردیلر
غرض کون کوندن دنیا آباد اولور و خلق زیادہ
لندیکہ دارشاق یلزدن کنش لاقہ ریورنجہ
کہ بر وقت علم مشرق دہ اولدوقہ مشرق
آباد اولوب خلق مفر بہ کلکوب و علم اویرلده
لیشدنوب مشرق دہ خاق عیش مجالس بادہ
و سادیہ مشغول اولدی و شعرا لہ طمعہ
افعال مزبور ی نظم ایدوب کل حزب بالدیہم
فرعون یاتیدن او اشعارلردن کتابلر یازوب
اولری او خلق دن باشقہ مکتب خانہ لردہ اطفالہ
اسباب تدیس الہ دیلر بلکہ الحال کنہ مولدر
بیکہ عادت اولوب اولمک عینی دینہ انجیورلر
ایندی مغرب کامل و دار شاق اولوب خلق
یربجک مشرقہ اولر علم صاحبی اولدوقہ
اموراق دولاندہ جقرلر پس علاج واقہ
بیش ازوقوع باید کرد اگر ایندی بز
اوز لسانمز و اوز اختیارمز الہ مکتب خانہ ل
بنائیک و بساط علم باشلاماق عروس مادر
حکایتی اولور کہ دیدی قزیم آچماسون اچدرلر
پس او وقت اولر اوزطر یقہ لیلہ رخوداجقرلر
بروجان سوزند اما این کجاوآن کجا مختصر علم
سیزہیچ زاد اولماز العلم تم العمل العمل بلا علم
وبال علم حاجیلہ علم سیزک ہیچ برشی دہ مقابلت
ومقامتی اولماز علم تجارتی اولان آباد اولیان
خراب اولور و بساط تجارت چوخ شیہ دربساط
سلطنتہ بر کہ را اسرار حق
آموختند محر کردند و دانش دو ختندہ
کاتب ایچون سفر نظر ددر فعل دیگر مکتوب
یازلا یا یازایہ مخادیدن استد نمای غو
ایان و لغزش اولور احسن القواعد

اکینچی غزہ سندنہ احسن القواعد الہ
شعراً شروان ماییندہ دوشن مباحثہ دہ
اوزاعی استجال الہ اصلاح ایاق صلاحیتی
انجام پذیر اولدوقدن بمصون بو اصلاحو ابین
اخویکم } او بارہ دہ عرض کلام الیوم کہ
او ایکی فرقہ نیک زاعی خلاف نفلی قیلندن
اولوب بر ایکی طرفی مدعاسندنہ بر حقدر
ولکن محل کلام لری اوزکدر یعنی احسن
القواعد حضرت لری نصحت مقامندہ ذم ایدن
کرک شعراک او قسمی اولسون کہ
کذبی و بہانی و ہجو و حرمتی و تشیب غیر
مشرروی متضندر نجہ کہ اوقسمک
خصوصندہ اطلاق اولوب در یہ والشہ
یتیمہم الفاوون عمومی الہ و حدیب لان
یتلی جوف احدکم فبحاً خیر لہ من ان
یتلی شعرا اوقسمک حقندہ وارد اولوب
و ایضاً اوقسمک ستندہ در اشعر مزمارن
مرامیر المیس حدیبی و ہم او خصوص دہ
جناب ابواسعد اصفہانی انشا ایدوب ترک
الشعر للشرع اتی ایت الشعر من سقط
المتاع و شعرا حضرت لریک دلالی کہ
شعراک مدحینی افتخا الیور کرک محمول
اولسون او قسم شعرا کہ عالم و حکمتی و
تنشیط اخوانی تشجید اذہانی و مدح و
ہجو مباحی متضندر نجہ کہ اوقسمک
خصوصندہ وارد اولوب سلسلہ استنا ان
الذین امنو و عملوا الصالحات و ذکر الله
و ہم او خصوص دہ وارد اولوب حدیث ان من
اشعر لحکمہ و ہکدا لہ کنوز تحت
العرش مقایمہ السنۃ اشعرا و ہم شاعر
دیوب انظم الشعر و لازم مذہبی پس
بو شعر مقولہ سی زشت زیبا قسمندن
اولوب بخشیمی بخشی و بیانی بیان
اولدوقدن فوقدہ مسطور اولان خلافدہ
بر ایکی طرفک کلای مستوجب تاویل و

قابل تبدیل امش و حقیقت دہ اونلک اولسندہ
تراج یوخ امش نجہ کہ حدیث شریفہ
وارد اولوب الشعر کلام فصنہ حسن و
قیحہ قیجہ قلمنا بر بندہ حقیر اوطافہ لک
برایکندز آرزو الیورم کہ اروق جنک
و جدال مرصندہ دراز زبانلق المیوب بو
دفعہ بری بری الہ غفو و صفح المسون لرنجہ
کہ ایہ دہ وارد اولوب ولا تنازعوا ففتشوا
و تذهب رھکم ممنون الغداری

تازہ خبرلر

ایون اینک دہ تبریزدن روس قونسولی
بادکوبہ قازان تنہ طیل کوندروب کہ آذربایجان
ولایتہ طاعون ناخوشلی درشوب او برلک
تبریز شہرندن ۵۵ اقلح اداسی وار

شرواندن یازلر کہ بویل قوراللق اولدوقہ
کوجری لرنیزہ قالغوب ییلاق لہ کلدشدی ل
اما بردن برک قارباغوب اونلک حیوان لریک
یارسندن زیادہ تلف ایدوب

بہار دہ قوراللق اولدوقہ بادکوبہ اوزیرینک آکینتہ
علی الخصوص بوستان لرنہ چوخ ضرر اولوب

غزہ لردہ سلطان عبدالعزیزک عزل اولمقی بیله
بیان ایدلر مای اینک ۱۱ دہ طلبہ ل
صدراعظم محمود ندیم پاشاخی و شیخ الا
سلام حسن افندی خارج ایدوب دتجلندن
صکرہ سلطانک آتای (والدہ) قران ل کسوب
اونلک اتی و پیل پا یلاق الہ خلقی سلطان
دن راضی اینک استیوب اما تازہ وزیر
صدر اعظم محمد روشدی پاشا سرعسکر
حسین عونی پاشا شیخ الاسلام خیر الله
افندی وزیر مہداد پاشا ماینک ۱۷ دہ

اوسٹریا وزیر اہل او بارہ دہ تازہ دن مشورت
ایده چکرلس اورپا دولت لرنک اراندہ
دلشوق قورتارمیبوب لکن صرب و قرہ داغ
ایالت لرنک اہل روس ژرالی چیروفی و غیر
افسری کسردوب اوز عسکرانہ نظام
او کسردوب دعوا ایچون تداریکہ دیر دیر
اونل اوزری عثمانلو الہ جنہ ک باشلیا جملہ
حضرت محمد مراد پنجم اورپا دولت لرن
ایرلیوب اوزی جنہ ک ایدن خچ پرست
طابع لرنہ آتی ہفتہ مہات ویرب کہ ہو
مدت دہ جنہ ک ایشیہ چکر ویشمان اولوب
کرو قیدانہ کومہ ک ایده چکر ۔

اون اینک ۵ دن طیل وار کہ سر عسکر
حسین عون پانی و صدر عظم محمد
رشدی باشانی کہ قدیم ترک دستہ سندن ایدیل
خلق اولدوب

غزیرلہ مرہوم سلطان عبدالعزیزک بدخرجاتی
بیلہ یازرلر اونک ۶ مین نوکری ۱۲۰۰ عورتی
۶۲۵ آتی ۴۸ حکیمی ۱۲ ملاسی بر نچہ
مچی واریشس کہ اونلہ ایلدہ ۱۵ میلیون
منات جبرج او اورمشس ۔

نوی تلکراف غنہ سی یازر کہ محمود ندیم
باشا عزل اولاندن صکرہ جماعتک خوفندن
فاجوب روسیہ نک آدیسس شہر نہ کلوب ۔

مطلبہر مایک ۱۱ دہ سلطان عبدالعزیز
عرض ایدن زمان دیہت بدیلر کہ روس
دولتندن توقع اولندون کہ اوز وزیر محتاری
ژرال اغتایرفی اسلام بوندن اپارسون اونکا
بتا جناب اغتایوف برکون پیادہ تمام
اسلام بولک کوچہ لرن کزوب کہ خاق
کورسون کہ او قورخمبور ۔

غوبریسکی پراولنہ نک مطہر سندنہ طبع اولنوب

یعنی سلطان عبدالعزیزک عزل اولمقہ باعث
اینگلیس وزیر مختاری ایلوت اولوب
حضرت محمد مراد پنجم اونکا خزانہ دن
ویرن ایک میلیون منات مواجب دن ۵۰۰
مین منات خزانہ قیتاروب اوندن سوای
سلطانک مخصوصی معدن زاوردارن وغیرہ
خزانہ باغ شلیوب و بردہ حکم ایدوب کہ
وزار مصارف خزانہ ایچون مکب خانہ
خصوصندہ ملت مجلسی بنا ایتک دن اوتری
وغیرہ تازہ قاعدہ لرن بنا ایتسون لر ۔

مایک ۲۴ دہ سلطان عبدالعزیز قورلندن قان
آلوب اوزی اولدوب اوندن صکرہ اونک
۱۰۰ میلیون منات پئی چخوب کہ اونی
خزانہ ضبط ایدوب بر حصہ سنی قوانیق اہلہ
مواجب وروب کہ اولرہ بر ایلدر مواجب
ویرلمیور ایش بر حصہ سنی دوا
بورجدلرنک بولک سلمنی وروب واروق
قالاتنی ساخلیوب کہ چنک ایچون مصرف اولون

برل دہ عثمانلو ایشلندن اوتری بارلان صلح نامہ مک
یوزنی دولت عثمانیہ پیش نهاد ایتمشس
ینکی ترک سلطان عبد العزیز شارج
ایدوب ایشلری دکشتر دیر چونکہ اول
صلح نامہ کورہ عثمانلو دولتی ۲ اینک مدنندہ
اوز خچ پرست طابع لرنہ جنکی قورتارماسا اول
صلح نامہ راضی اولان دولت ک کرک
کوج الہ اونی قورتایدیلر اونکا بنا انگلیس
بو نکا راضی اولمیبوب اوز جنہ ک کمی لرنی
عثمانلوہ کومہ ک کوندردی و بیلہ دیرلر کہ
۷۰۰ مین قزلدہ کوندروب کہ عسکرہ خرج
ایتسون فرنگ دولتی اول اولصلح نامیہ راضی
اولشدی اما صکرہ کورلیوب مصلحت
الندی کہ تمام اورپا دولتری عثمانلو ایشلری
بارہ سندنہ تازہ دن مصلحت ایتسون لر ایتدی
برل دن طیل وار کہ بو کون لردہ روس پروس

اخشام عسکرہ عبارتہ جمع اولوب ژرالی
دینف باشاخی سلطان عبدالعزیزک یانہ
کوندروب لرن کہ اونک عزل اولمقین اونکا
معلوم ایدوب سالی ۱۵ مین عسکر الہ
احاطہ ایتسون صکرہ کیجہ ایکن دولما
باخجا سرالندن مراد افندی کتوروب صبح
ساعت ۷ دہ محمد مراد پنجم اسمدہ
سلطان ایدوب سلطان عبدالعزیز و اونک
اوشاق لرنی وائستی یاروب توپ خانہ سرالندہ
محیوس ایدوب لرن صکرہ توپ لرن آتدروب
حضرت محمد مراد پنجمک سلطان
اولمق لرن خلقہ بیان ایدوب کہ تمام
اسلام بول اہل ۳ کون ۳ کیجہ
شایدانہ لرن ایدوب ۔

حضرت محمد مراد پنجم ۳۵ سندنہ در اورپا
قاعدہ سیلہ تلیم اولنوب ترک عرب فارس
فرنگ انگلیس دیرلرن بخشی بلورو
اوزی سنی ترک دستہ سندنہ در ۔

عثمانلودہ مسلمان لرن ۲ دستہ در کہ اونک
برینہ قدیم و برینہ سنی ترک دیرلرنی
ترک لرن اورپا قاعدہ سی الہ تلیم اولان
شخص لرد کہ او قاعدہ نی ایشدمک
استیورلر اونلرک سرکرہ اری خدیف مصرک
قرداشی مصطفی فاضل باشا ایدی کہ بویل
پایزدہ مرہوم اولوب ایتدی اودستہ نک
باشلی لرنک بریسی ذکر اولان مدهاد
باشلور بریسی فرنگستاندہ وزیر مختار صادق
یا شادر بریسی خلیل شریف باشادر کہ
مرہوم مصطفی فاضل باشانک قری پرنس
نازلونی آلوب کہ مذکورہ نازلو فرنگ
انگلیس وغیر اورپا دیرلرن بخشی بلوردیرلر
مدهاد باشا صدر اعظم صادق باشا وزیر خزانہ
وخلیل شریف باشا وزیر مکب خانہ
اولاجقار خلاصہ ایتدی امورات دولت ییکی
ترک لرن تہدور و دیرلر اونلرک اختیار اولمقہ